

El control parlamentari del Govern en funcions i les seves limitacions.

Javier García Roca
Catedràtic de Dret Constitucional,
UCM. Antic director de l'Institut de Dret Parlamentari

El Dret Constitucional és un dret dúctil, fundat en principis. La regulació del sistema parlamentari encara més, ja que el seu funcionament es basa en un conjunt d'usos i convencions no escrites, així com en la cultura de l'Estat de dret (article 1.1 CE) que reclama la divisió del poder i pesos i contrapesos. La Constitució configura una Monarquia parlamentària (article 1.3 CE), i estableix que les Corts Generals "controlen l'acció del Govern" (article 66. 2 CE) sense fixar excepció o cap exclusió. Hi ha una identitat entre exercici de l'acció de govern i control parlamentari. Aquesta lògica arrenca d'un principi, la responsabilitat política ministerial, que defineix el parlamentarisme des dels seus orígens. Fraga Iribarne ho explicava en el seu treball sobre el Parlament britànic: més que control de l'executiu ha de parlar-se que la Cambra el sosté parlamentando amb ell i rebent les seves explicacions. No és possible un altre escenari sense infringir la Constitució. Tampoc quan el vell Govern continua interinament en funcions fins la presa de possessió del nou (article 101.1 CE), precisament perquè continua, encara que sigui limitadament, en l'acció de govern. Qualsevol poder governamental sense control polític no és altra cosa que tirania, no n'hi ha prou amb el control judicial.

Podria el Govern en funcions enviar un pla a la Unió Europea per limitar el dèficit de les comunitats autònomes i fer complir el fre constitucional en endeutament sense sotmetre a la seva discussió amb les Cambres? Per descomptat que no, per més que la qüestió sigui urgent i atengui a l'interès general com a punts de connexió que justifiquen les facultats de despatx dels assumptes ordinaris per part d'un Govern en funcions (article 21.3 de la Llei de Govern).

Una altra cosa ben diferent és que sigui raonable concloure que la intensitat i abast d'aquest control pugui venir limitat en aquesta situació. Es pot pensar que l'escrutini hagi de circumscriure a l'estricta verificació dels assumptes que el Govern en funcions despatxi sense projectar-se sobre la seva tasca en la Legislatura anterior. De la mateixa manera, han de ser un control-fiscalització, rendir comptes, i no un control-responsabilitat política en sentit estricte, precisament perquè el Govern en funcions va ser elegit pel Parlament anterior i no té ja de potestats de direcció política. Amb aquesta mateixa racionalitat, s'expressa un bon informe de la Secretaria del Congrés dels Diputats, a sol·licitud de la Mesa, i que hauria de seguir-se.

La Mesa del Congrés hauria arribar a un nou acord sobre aquestes limitacions sense esperar a la solució d'un possible conflicte entre òrgans constitucionals; i la majoria parlamentària facilitar com més aviat per sortir d'aquest impàs, i no arriscar-se a la

irregularitat de tot el que el Govern vaig actuar rebutjant el control parlamentari, i fent creditor de responsabilitats a aquelles autoritats governamentals que rebutgin els requeriments del Congrés. Urgeix recuperar el sentit d'Estat. Convé no obsessionar-se amb els càlculs electorals, a l'olor d'una dissolució anticipada, que cap àugur electoral és realment capaç de provar. Un govern immune no està en millor posició electoral davant els ciutadans.

La Constitució dissenya un sistema parlamentari fundat en la doctrina de la clàssica relació de confiança i molts dels seus preceptes l'esmenten. Fa anys que em posa vermell explicar als alumnes que la realitat de les coses no respon ja a la lògica de la confiança, tot i que la solució no sigui tan senzilla com acomodar les normes a la realitat. No es planteja des de fa dècades la qüestió de confiança, encara que es modifiqui seriosament el programa electoral en l'acció de Govern. Tampoc es trenca la relació de confiança mitjançant la moció de censura pel seu caràcter constructiu que tendeix a fer-la inviable. Les mocions de reprovació dels ministres -surgides en la pràctica- no redunden en dimissions. Ara assistim a un reviure -inesperado- de la relació de confiança per part d'escrits de la Secretaria d'Estat de Relacions amb les Corts i de la Vicepresidència qui sostenen que sense concessió de confiança no cal control. No deixa de ser una paradoxa ressuscitar la confiança per matar el parlamentarisme ... Però aquesta interpretació forçada condueix a un resultat que impedeix la vigència d'altres principis constitucionals i, quant produeix la ruptura de la unitat sistemàtica de les normes constitucionals, no pot ser acceptada . No li donem més voltes, sense control polític no hi ha parlamentarisme ni divisió de poders ni democràcia representativa. L'olor d'eleccions no suspèn la vigència de la Constitució, ja és prou poc edificant ser incapaços de triar un President mitjançant compromisos i transaccions recíproques.